

на підпис

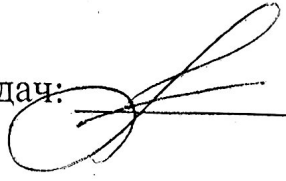
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

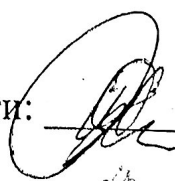

Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра банківської справи та фінансового моніторингу

Затверджено
Науково-методичною радою
Університету,
протокол від 15.10.2020 № 8
Голова НМР О.А.Шевчук

Робоча програма
навчальної дисципліни
“Міжнародні розрахунки і валютні операції”
для підготовки здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”
освітні програми “Управління процесами в сфері банківського бізнесу”
«Управління фінансовою та страховою діяльністю»
Статус дисципліни: обов’язкова

Робоча програма навчальної дисципліни “Міжнародні розрахунки і валютні операції” складена на основі освітніх-професійних програм “Управління процесами у сфері банківського бізнесу”, «Управління фінансовою та страховою діяльністю» затверджених Вченою радою Університету від “30” квітня 2020 р. протокол № 5.

Укладач: О.І. Береславська, д.е.н., професор кафедри банківської справи та фінансового моніторингу;

Рецензенти: Ю.М. Коваленко, д.е.н., професор кафедри фінансових ринків;
 Л.А.Клюско, к.е.н, доцент кафедри банківської справи та фінансового моніторингу

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою банківської справи та фінансового моніторингу, протокол від “02” 09 2020 р. № 1

Завідувач кафедри О. І. Береславська, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи, протокол від “22” 09 2020 р. № 2

Голова вченої ради
/ ННІ фінансів, банківської справи М. О. Кужелев, д.е.н. професор

Завідувач навчально-методичного відділу І. В. Качур

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму з курсу
«Міжнародні розрахунки і валютні операції»
для підготовки магістрів
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Враховуючи те, що інтеграція України у світовий економічний простір, зумовлює прямий вихід переважної більшості суб'єктів господарювання на світовий ринок та активну участь їх у міжнародних розрахунках і систематичну діяльність на валютних ринках, потребують вивчення основні форми міжнародних розрахунків та види валютних операцій.

Постійні розрахунки з міжнародними партнерами, купівля необхідної для цього іноземної валюти чи продаж одержаної від зовнішньоекономічних операцій валюти стали повсякденною практикою для багатьох підприємств та організацій у сучасній Україні. В недалекому майбутньому ця діяльність стане ще більш активною та актуальною, особливо у міру розвитку та лібералізації валютного ринку і розширення використання його механізму для хеджування та арбітражу.

У зв'язку з викладеним особливого значення набуває вивчення дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції», при підготовці економістів для підприємств усіх галузей народного господарства, банків, небанківських фінансово-кредитних установ. Структурно до складу входять основні теми, які характеризують організацію системи проведення міжнародних розрахунків та валютних операцій, визначають роль банків в організації міжнародних розрахунків, використання різних форм міжнародних розрахунків, банківських продуктів, а також валютні операції банків на валютних ринках.

Робоча програма має логічну побудову, що дозволяє засвоїти сутність і особливості міжнародних розрахунків та валютних операцій, відповідає вимогам щодо підготовки методичної документації такого рівня та заслуговує на схвальну оцінку і може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес.

Рецензент:
д.е.н., професор кафедри
фінансових ринків

Ю.М.Коваленко

В
Мі
ст
об
фа

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму з курсу
«Міжнародні розрахунки і валютні операції»
для підготовки магістрів
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Глобалізаційні процеси сприяли розширенню зовнішньоекономічної діяльності та розширенню спектру використання форм розрахунків, які здійснюють банківські установи. Розрахунки між країнами відбуваються шляхом обміну іноземних валют. Купівля-продаж валют здійснюється на валютному ринку. Так як обсяги зовнішньої торгівлі України зростають з року в рік, то і обсяги валютних операцій банків відповідно збільшуються.

Таким чином вагомого значення набуває вивчення дисципліни «Міжнародні розрахунки і валютні операції». Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти навичками використання певних форм міжнародних розрахунків залежно від виду зовнішньоекономічної діяльності, а також банківськими інструментами, які найбільше підходять для проведення розрахунків.

Дисципліна «Міжнародні розрахунки і валютні операції» охоплює тематику, яка необхідна для оволодіння вищезазначеними навичками.

Робоча програма має логічну побудову, структурована відповідно з вимогами щодо підготовки методичної документації такого рівня, заслуговує позитивної оцінки і може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес.

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри
банківської справи та фінансового
моніторингу

Л.А.Клюско

Л.А.Клюско

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри банківської справи
та фінансового менеджменту

Протокол від 30.08.2021р. № 1.

Укладач (і):

Гербасова О.І. д.е.н., професор

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП
2021 - 2022	30.08.2021	1		

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	10
4. Критерії оцінювання	16
5. Засоби оцінювання	21
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	22
7. Рекомендована література	25

1. Передмова

Робоча програма навчальної дисципліни “Міжнародні розрахунки і валютні операції” складена на основі навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”.

Мета навчальної дисципліни полягає в оволодінні знаннями з теорії і практики організації та здійсненні міжнародних розрахунків з використанням їх різних форм, проведенні валютних операцій і операцій з хеджування валютних ризиків, а також формуванні практичних навичок щодо застосування отриманих знань у практиці банківської діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомити здобувачів вищої освіти з загальними основами організації та проведення міжнародних розрахунків;

– навчити здобувачів вищої освіти застосовувати комплексний підхід до обрання певної форми міжнародних розрахунків залежно від виду зовнішньоекономічної діяльності та можливостей банку.

– дати практичні знання здобувачам вищої освіти у проведенні операцій з купівлі-продажу іноземної валюти для проведення міжнародних розрахунків;

– виробити у здобувачів вищої освіти вміння аналізувати тенденції на вітчизняному валютному ринку та використовувати операції для хеджування валютних ризиків;

– сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичну базу, що необхідна для оволодіння практикою реалізації діяльності у проведенні міжнародних розрахунків і валютних операцій.

Методи та форми навчання: у процесі викладання дисципліни використовується кредитно-трансферна система організації навчально процесу, що відповідає вимогам ЄКТС. У навчальному процесі використовуються такі **методи та форми** навчання: лекції, практичні (семінарські) заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study), індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Форма організації занять: навчальний процес здійснюється у таких формах, як класичні лекції, лекції-бесіди, лекції-консультації, тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв’язання практичних завдань, тренінги, складання конспекту із завдань, що винесені на самостійну роботу, обговорення наукових публікацій тощо.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуальних завдань, написання підсумкових контрольних робіт за кожним модулем. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі екзамену.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти: для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня	Обов’язкова	
Модулів - 2	галузь знань 07 Управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		1-й	1-й
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітні програми: “Управління процесами в сфері банківського бізнесу” “Управління фінансовою та страховою діяльністю”	Лекції	
		22 год.	4
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		78 год.	110
		Індивідуально-консультаційна робота: 2 год.	
Вид контролю: екзамен			

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення курсу “Міжнародні розрахунки і валютні операції” здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ОПП “Управління процесами в сфері банківського бізнесу”

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК 2. Здатність застосовувати знання законодавства та нормативних актів НБУ.

ФК 6. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері антикризового управління фінансовими корпораціями.

ОПП “Управління фінансовою та страховою діяльністю”

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у процесі навчання та в подальшому в процесі професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування, зокрема в частині управління фінансовою і страховою діяльністю, що передбачає проведення досліджень

та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.1. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Після вивчення курсу «Міжнародні розрахунки і валютні операції» здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ОПП “Управління процесами у сфері банківського бізнесу”

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв’язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для нормативної дисципліни “Міжнародні розрахунки і валютні операції” професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою, зокрема:

ОПП “Управління процесами в сфері банківського бізнесу”

Знання та розуміння:

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Застосування знань та розуміння:

ПРН 2. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 3. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
ПРН 5. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Формування суджень:

ПРН 4. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ОПП “Управління фінансовою та страховою діяльністю”

Знання та розуміння:

ПРН2.Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Застосування знань та розуміння:

ПРН 4 Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 5 Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Формування суджень:

ПРН 4. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

2.2.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для дисципліни “Міжнародні розрахунки і валютні операції” професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою, зокрема:

ОПП “Управління процесами у сфері банківського бізнесу”

Знання та розуміння:

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Застосування знань та розуміння.

ПРН 6. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

Формування суджень

ПРН 10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.

ПРН 12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН 13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Пререквізитами є вивчення даного предмету: “Фінанси”, “Гроші і кредит”, “Банківська система”, “Валютне регулювання і валютний контроль” та інші дисципліни.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Міжнародні розрахунки і валютні операції”
 Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
 Денної форми навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семін. (практ)	Індивід- консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1 = 2 залікових кредити (60 год.)					
ЗМ 1 (Теми 1-5)					
Т 1. Загальні основи організації міжнародних розрахунків.	2	2		8	12
Т 2. Роль банків в організації міжнародних розрахунків.	2	2		8	12
Т.3. Умови постачання і документи у міжнародній торгівлі.	2	-	2	8	12
Т 4. Недокументарні та документарні форми міжнародних розрахунків.	4	2		8	14
Т 5. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках	2	-		8	10
<i>Всього за заліковим кредитом</i> Форма контролю – контрольний захід – 2 год.		2			2
Всього за модулем Підсумкова атестація за 1-м модулем	12	8	2	40	62
Модуль 2 = 2 залікових кредити (60 год.)					
ЗМ 2 (Теми 6-9)					
Т 6. Загальні основи діяльності банків на валютних ринках.	2	2	-	12	14
Т.7. Міжбанківські депозитні операції в іноземній валюті.	2	2		8	12
Т.8. Поточні конверсійні операції.	4	4	-	8	16
Т.9. Форвардні операції. Свопи.	2	2	-	10	14
<i>Всього за заліковим кредитом</i> Форма контролю – контрольний захід – 2 год.		2	-	-	2
Всього за модулем Підсумкова атестація за 2-м модулем	10	10		38	58
Разом годин з курсу	22	18	2	78	120
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – екзамен					

Заочної форми навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семін. (практ)	Індивід- консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1 = 2 залікових кредити (60 год.)					
ЗМ 1 (Теми 1-5)					
Т 1. Загальні основи організації міжнародних розрахунків.	-	-	-	10	10
Т 2. Роль банків в організації міжнародних розрахунків.	1	-	-	10	11
Т.3. Умови постачання і документи у міжнародній торгівлі.	-	2	2	8	12
Т 4. Недокументарні та документарні форми міжнародних розрахунків.	-	-	-	10	10
Т 5. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках	1	-	-	10	11
<i>Всього за заліковим кредитом</i> Форма контролю – контрольний захід – 2 год.					2
Всього за модулем Підсумкова атестація за 1-м модулем	2	2	2	50	56
Модуль 2 = 2 залікових кредити (60 год.)					
ЗМ 2 (Теми 6-9)					
Т 6. Загальні основи діяльності банків на валютних ринках.	-	-	-	15	15
Т.7. Міжбанківські депозитні операції в іноземній валюті.	1	-	-	15	16
Т.8.Поточні конверсійні операції.	-	-	-	15	15
Т.9. Форвардні операції. Свопи.	1	-	-	15	16
<i>Всього за заліковим кредитом</i> Форма контролю – контрольний захід – 2 год.		2	-	-	2
Всього за модулем Підсумкова атестація за 2-м модулем	2	2		60	64
Разом годин з курсу	4	4	2	110	120
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – екзамен					

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМ 1.(1-5) ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕХАНІЗМИ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ

Тема 1. Загальні основи організації міжнародних розрахунків.

План лекційного заняття.

1. Поняття і види міжнародних розрахунків. Способи платежів.
2. Роль національних і колективних валют та золота в міжнародних розрахунках.
3. Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод. Валюта ціни та валюта платежу. Умови платежу.
4. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та способи їх усунення.

План семінарського заняття.

1. Як можна визначити поняття “міжнародні розрахунки”?
2. Охарактеризуйте способи платежів.
3. Національні валюти в міжнародних розрахунках.
4. Валютно-фінансові та платіжні умови.
5. Валюта ціни і валюта платежу.
6. Які ви знаєте умови платежу?
7. Ризики у зовнішній торгівлі.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначте умови появи міжнародних розрахунків?
2. Оцініть ризики експортерів і імпортерів в процесі міжнародної торгівлі.
3. Перспективи розвитку міжнародних розрахунків.

Перелік питань для самоконтролю

1. Чим відрізняються міжнародні розрахунки від внутрішніх платежів?
2. Що таке платіж в кредит?
3. Чому золото перестало використовуватися у міжнародних розрахунках?
4. Чому не завжди співпадають валюта ціни і валюта платежу?
5. Які ви знаєте умови платежу?
6. На які ризики наражаються банки при проведенні міжнародних розрахунків?

Рекомендована література:

Основна [1, 3, 5].

Допоміжна [7, 8, 9].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 21].

Міжнародні видання [27, 28].

Тема 2. Роль банків в організації міжнародних розрахунків

План лекційного заняття.

1. Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій.
2. Система СВІФТ.
3. Відкриття та ведення валютних рахунків.
4. Валютне регулювання операцій за рахунком поточних операцій платіжного балансу України.
5. Купівля банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків.

План семінарського заняття.

1. Встановлення кореспондентських відносин між банками.
2. Система “СВІФТ”.
3. Валютні рахунки банків.
4. Організація міжбанківського валютного ринку України.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Охарактеризуйте кореспондентські відносини банків.
2. Визначте повноваження Національного банку України у сфері валютного регулювання.
3. Оцініть складність відкриття та ведення валютних рахунків в банках України.

Перелік питань для самоконтролю

1. З якою метою відкриваються кореспондентські рахунки в банках?
2. Які види кореспондентських рахунків ви знаєте?
3. Що представляє собою система СВІФТ?
4. Яким чином СВІФТ прискорює проведення розрахунків між банками?
5. Де купують банки іноземну валюту для проведення міжнародних розрахунків?
6. Чим відрізняються поточні валютні рахунки від розподільних?

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 3, 4].

Допоміжна [6, 7, 8].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 21].

Міжнародні видання [30, 31].

Тема 3. Умови постачання і документи у міжнародній торгівлі

План лекційного заняття.

1. Характеристика зовнішньоторговельного контракту.
2. Умови постачання товарів. Правила ІНКОТЕРМС.
3. Види документів при міжнародних постачаннях.
  - 3.1 Комерційні документи та правила їх оформлення.
  - 3.2 Транспортні документи та їх види.
  - 3.3. Страхіві поліси.
  - 3.4. Сертифікати якості.
  - 3.5. Фінансові документи, їх види та порядок оформлення.

План семінарського заняття.

1. Зовнішньоторговельний контракт.
2. Умови постачання товарів.
3. Документи, що супроводжують товари та розрахунки.
4. Прості та перевідні векселі.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Проаналізуйте розділи зовнішньоторговельного контракту.
2. Визначте, які умови постачання товарів найбільш вигідні експортерам та імпортерам.
3. Оцініть переваги перевідних векселів над простими.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Правила ІНКОТЕРМС.
2. Рахунок-фактура та його особливості.
3. Види та специфіка коносаменту.
4. Використання чеків у міжнародних розрахунках.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що представляє собою зовнішньоторговельний контракт?
2. Які ви знаєте умови постачання?
3. Для чого розроблені правила ІНКОТЕРМС?
4. Що представляють собою комерційні документи?
5. Які ви знаєте страхові та фінансові документи?
6. Чим відрізняється простий вексель від переказного?

- 7.3 якою метою використовують переказні векселі?
- 8.Що таке чек? Які форми чеків ви знаєте?
- 9.За допомогою чого здійснюється передача векселів та чеків іншим особам?

Рекомендована література:

- Основна [1, 3, 5].
Допоміжна [16, 17, 20].
Інформаційні ресурси Інтернет [21, 23, 24, 25].
Міжнародні видання [26, 27].

Тема 4. Недокументарні та документарні форми міжнародних розрахунків

План лекційного заняття

1. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків.
2. Авансові платежі та їх особливості.
3. Платіж на відкритий рахунок.
4. Банківський переказ. Розрахунки з використанням чеків, пластикових карток, векселів.
5. Документарний акредитив.
6. Документарне інкасо.

План семінарського заняття

1. Форми розрахунків та їх особливості.
2. Недокументарні форми розрахунків.
3. Документарні форми розрахунків.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначте особливості форм міжнародних розрахунків.
2. Оцініть ефективність недокументарних форм розрахунків.
3. Охарактеризуйте ризики експортерів та імпортерів при використанні різних форм міжнародних розрахунків.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які недокументарні форми платежів в міжнародних розрахунках ви знаєте?
2. Чим відрізняється платіж на відкритий рахунок від авансового платежу?
3. Що таке банківський переказ?
4. Що представляє собою документарний акредитив, які він має фази?
5. Які ви знаєте форми та види акредитиву?
6. Які бувають конструкції акредитиву?
7. Що необхідно для відкриття акредитиву?
8. З якою метою в міжнародних розрахунках використовують документарне інкасо?
9. Скільки фаз інкасо ви знаєте?
10. Чим відрізняється документарне інкасо від чистого інкасо?
11. Які види інкасо вам відомі?

Рекомендована література:

- Основна [1, 4, 5].
Допоміжна [18, 19, 24].
Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 21, 24].
Міжнародні видання [27, 30, 31].

Тема 5. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках

План лекційного заняття

1. Загальні принципи і правові основи банківської гарантії.
2. Поручительство. Платіжне зобов'язання.

3. Дія банківських гарантій.
4. Видача банківських гарантій.
5. Використання банківських гарантій.
6. Типи і основні види банківських гарантій.

План семінарського заняття

1. Банківські гарантії як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках.
2. Поручительство і платіжне зобов'язання.
3. Види та типи банківських гарантій.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Акцесорність та її характеристика.
2. Оцініть специфіку поручительства.
3. Охарактеризуйте типи і види банківських гарантій.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що представляє собою банківська гарантія і для чого вона використовується? 2. Чим відрізняється поручительство від платіжного зобов'язання?
3. В чому полягає дія банківської гарантії?
4. Чим відрізняється пряма банківська гарантія від непрямой?
5. Як здійснюється видача банківської гарантії?
6. Які документи необхідно надати для отримання банківської гарантії?
7. В чому полягає правомірне використання банківської гарантії?
8. Чому банківська гарантія практично не використовується?
9. Які типи та види гарантій ви знаєте?

Рекомендована література:

- Основна [1, 2, 4, 5].
Допоміжна [18, 19, 23].
Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18].
Міжнародні видання [27, 28, 29].

ЗМ 2 (6-9). ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ

Тема 6. Загальні основи діяльності банків на валютних ринках

План лекційного заняття

1. Сутність, структура та регулювання валютного ринку.
2. Нормативно-правове забезпечення функціонування валютного ринку України.
3. Валютні операції банків, їх ризикованість.
4. Інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках.

План семінарського заняття

1. Характеристика валютного ринку.
2. Валютне регулювання банківських операцій з іноземною валютою.
3. Валютні ризики.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Формування валютного ринку України.
2. Інституційне та інфраструктурне забезпечення валютного ринку.
3. Система Рейтерс та її переваги.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що являє собою валютний ринок України?
2. Яка структура валютного ринку України і хто на ньому працює?
3. Якими нормативними документами здійснюється регулювання валютного ринку України?
4. Які методи валютного регулювання ви знаєте? Чим вони відрізняються?
5. Який орган контролює діяльність суб'єктів валютного ринку в Україні?
6. Які види валютних операцій вам відомі?
7. Чим відрізняються строкові валютні операції від операцій спот?
8. З якою метою використовуються строкові валютні операції?
9. Як здійснюється інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках?
10. Які інформаційні агентства ви знаєте?

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна [6, 7, 8, 9, 10, 11].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 19, 20].

Міжнародні видання [28, 29, 30].

Тема 7. Міжбанківські депозитні операції в іноземній валюті

План лекційного заняття

1. Сутність міжбанківського ринку депозитних валютних операцій.
2. Валютування депозитних угод.
3. Процентні ставки на ринку міжбанківських депозитів в іноземній валюті.
4. Котирування процентних ставок. Сторони котирування.
5. Депозитна позиція.
6. Зв'язок між процентними ставками та валютними курсами.

План семінарського заняття

1. Депозитні операції в іноземній валюті.
2. Депозитні процентні ставки.
3. Поняття депозитної валютної позиції банку та її види.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Валютування депозитних угод.
2. Ціна депозитних операцій в іноземній валюті.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що означають терміни «розміщений» та «залучений» депозити?
2. Як очікування на ринку впливають на розмір процентної ставки?
3. Що представляє собою ставка «LIBOR»?
4. Що представляє собою депозитна позиція банку?
5. Як здійснюється валютування депозитних угод?
6. Що таке «місматч»?
7. Чи ризикує банк, утримуючи довгу депозитну позицію відкритою

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 5].

Допоміжна [7, 8, 9, 10, 11].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 19, 20].

Міжнародні видання [27, 28, 31].

Тема 8. Поточні конверсійні операції

План лекційного заняття

1. Сутність, види та цілі конверсійних операцій.
2. Валютні операції на умовах спот.
3. Котирування валют. Курси покупця і продавця.
4. Крос-курси та їх розрахунок.
5. Валютна позиція.
6. Практика укладання угод на ринку поточних конверсійних операцій.

План семінарського заняття

1. Поняття конверсійних валютних операцій.
2. Види конверсійних валютних операцій.
3. Крос-курси та їх необхідність у проведенні міжнародних розрахунків.
4. Поняття валютної позиції.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Укладення угод на ринку поточних конверсійних операцій.
2. Інформаційні системи, що використовують у практиці укладення угод валютні дилери банків.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що означає котирування GBP 1 m 4,25 – 4,35?
2. Чи ризикує клієнт, розміщуючи кошти на поточному рахунку в банку?
3. Які котирування курсів валют ви знаєте?
4. Що таке bid і offer у котируванні валют?
5. Що представляє собою спред (маржа) у валютних котируваннях і які чинники впливають на його величину?
6. Які валютні позиції ви знаєте і для чого вони існують?
7. Чим відрізняються арбітражні угоди банків від клієнтських угод?
8. Що таке крос-курс валют і як він розраховується?

Рекомендована література:

- Основна [1, 2, 5].
Допоміжна [6, 7, 9].
Інформаційні ресурси Інтернет [18, 23, 24].
Міжнародні видання [30, 31].

Тема 9. Форвардні валютні операції. Свопи.

План лекційного заняття

1. Сутність форвардних контрактів та форвардних валютних операцій.
2. Ціна постачання, форвардна ціна і ціна форвардного контракту.
3. Форвардний валютний курс та його розрахунок.
4. Форвардний курс для угод з датою валютування до спот та ламаних дат.
5. Поняття та види свопів.
6. Котирування валютних свопів.

План семінарського заняття

1. Валютні форвардні угоди.
2. Сутність та цілі форвардних контрактів.
3. Форвардний курс. Форвардна ціна.
4. Форвардні пункти та їх розрахунки.

5. Валютні свопи та їх призначення.
6. Види валютних свопів.
7. Свопи з різними датами валютування.
8. Використання угод своп.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Призначення форвардних валютних операцій.
2. Валютні форвардні контракти на ламану дату.
3. Свопи ринку конверсійних операцій.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає сутність форвардного контракту?
2. З якою метою укладається форвардний контракт?
3. Що таке форвардні пункти і як вони розраховуються?
4. Що таке форвардний курс?
5. Чому в окремих випадках форвардні пункти додаються, а в інших – віднімаються?
6. Що представляє собою валютний своп?
7. Які ви знаєте види валютних свопів?

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 5].

Допоміжна [6, 7, 9].

Інформаційні ресурси Інтернет [18, 23, 24].

Міжнародні видання [27, 28, 29].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 5 балів.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського / лабораторного / практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни “Міжнародні розрахунки і валютні операції”

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (20балів)					10	Контрольний захід №1	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Екзамен)
Загальна кількість балів за модулем №1	10								
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5				
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Модулі	Модуль 2 - (30 балів)					10			
Загальна кількість балів за модулем №2	20								
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9		Контрольний захід №2			
Відповідь на семінарських заняттях	2	2	2	2					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	7								
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5								

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (20 балів)					10	Контрольний захід №1	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Екзамен)
Загальна кількість балів за модулем №1	10								
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5				
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Модулі	Модуль 2 - (30 балів)					10			
Загальна кількість балів за модулем №2	20								
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9		Контрольний захід №1			
Відповідь на семінарських заняттях	2	2	2	2					

Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Індивідуальна робота	7			
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5			

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 10 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	4
Тестовий блок	6
Всього	10

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
---------------------	-----------------

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

У робочій програмі зазначається назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату, презентації, проєкту або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 7 балів.

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
6	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.7):

Таблиця 4.7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктив но-варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати	середній (репродуктивний)	задовільно	

			навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.			
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Результати складання екзаменів оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік засобів оцінювання, які застосовуються при вивченні навчальної дисципліни:
екзамен;
тести;
комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
реферати;
студентські презентації та виступи на семінарах;
розрахункові роботи;
завдання на лабораторному обладнанні;
аналіз конкретних навчальних ситуацій (case study).

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення міжнародних розрахунків. Чим вони відрізняються від внутрішніх розрахунків?
2. Якими бувають способи платежів?
3. Яка роль національних валют в міжнародних розрахунках?
4. Що представляють собою валютно-фінансові та платіжні умови?
5. Чому не завжди співпадають валюта ціни і валюта платежу?
6. Які ви знаєте умови платежу?
7. На які ризики наражаються експортери і імпортери в процесі міжнародної торгівлі?
8. Які заходи використовують при страхуванні валютних ризиків?
9. З якою метою відкриваються кореспондентські рахунки в банках?
10. Які види кореспондентських рахунків ви знаєте?
11. Що представляє собою система SWIFT?
12. Яким чином вона прискорює проведення розрахунків між банками?
13. Де купують банки іноземну валюту для проведення міжнародних розрахунків?
14. Що представляє собою валютний ринок і які види валютних ринків ви знаєте?
15. Що таке котировка валют?
16. Чим відрізняється курс продавця від курсу покупця іноземної валюти?
17. Які документи необхідно пред'явити для відкриття та ведення валютних рахунків в Україні?
18. Чим відрізняються поточні валютні рахунки від розподільчих валютних рахунків?
19. Яким чином здійснюється купівля банками іноземної валюти на українському міжбанківському ринку?
20. Які недокументарні форми платежів в міжнародних розрахунках ви знаєте?
21. Чим відрізняється платіж на відкритий рахунок від авансового платежу;
22. Що таке банківський переказ?
23. Як використовуються векселі та чеки в міжнародних розрахунках?
24. Які ви знаєте види векселів?
25. Що представляє собою зовнішньоторгівельний контракт?
26. Які ви знаєте умови поставок?
27. Для чого розроблені правила Інкотермс?
28. Що представляють собою комерційні документи?
29. Які ви знаєте страхові та фінансові документи?
30. Чим відрізняється простий вексель від переказного?
31. З якою метою використовують переказні векселі?
32. Що таке чек? Які форми чеків ви знаєте?
33. За допомогою чого здійснюється передача векселів та чеків іншим особам?
34. Що представляє собою документарний акредитив?
35. Які ви знаєте форми та види акредитиву?
36. Що представляє собою акредитив з неоголошеною трат?
37. При яких формах постачання продукції застосовується трансферабельний акредитив?
38. Які бувають конструкції акредитиву?

39. Чим відрізняється акредитив з розстрочкою платежу від револьверного акредитиву?
40. Скільки фаз має акредитив?
41. Що необхідно для відкриття акредитиву?
42. З якою метою розроблені Уніфіковані правила для документарних акредитивів?
43. З якою метою в міжнародних розрахунках використовують документарне інкасо?
44. Скільки фаз інкасо ви знаєте?
45. Чим відрізняється документарне інкасо від чистого інкасо?
46. Які види інкасо вам відомі?
47. Якими нормативними документами в міжнародній практиці регулюється документарне інкасо?
48. Що представляє собою банківська гарантія і для чого вона використовується?
49. Чим відрізняється поручительство від платіжного зобов'язання?
50. В чому полягає дія банківської гарантії?
51. Чим відрізняється пряма банківська гарантія від непрямой?
52. Як здійснюється видача банківської гарантії?
53. Які документи необхідно надати для отримання банківської гарантії?
54. В чому полягає правомірне використання банківської гарантії?
55. Чому банківська гарантія практично не використовується?
56. Які типи та види гарантій ви знаєте?
57. Що представляє собою валютний ринок України?
58. Яка структура валютного ринку України і хто на ньому працює?
59. Якими нормативними документами здійснюється регулювання валютного ринку України?
60. Які методи валютного регулювання ви знаєте? Чим вони відрізняються?
61. Який орган контролює діяльність суб'єктів валютного ринку в Україні?
62. Які види валютних операцій вам відомі?
63. Чим відрізняються строкові валютні операції від операцій "spot"?
64. З якою метою використовуються строкові валютні операції?
65. Як здійснюється інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках?
66. Які інформаційні агенства ви знаєте?
67. Що означають терміни «розміщений» та «залучений» депозити?
68. Як очікування на ринку впливають на розмір процентної ставки?
69. Що представляє собою ставка «LIBOR»?
70. Що таке процентний ризик?
71. Що таке «міснатч»?
72. Чи ризикує банк, утримуючи довгу депозитну позицію відкритою?
73. Банк С розміжує у банку В 10 млн євро строком на один місяць за ставкою 2,25% річних. Розрахуйте проценту суму, що отримає банк С по закінченні депозиту.
74. Що означає котирування GBP 1 m 4,25 – 4,35?
75. Чи ризикує клієнт, розміщуючи кошти на поточному рахунку в банку?
76. Які котирування курсів валют ви знаєте?
77. Що таке bid і offer у котируванні валют?
78. Що представляє собою спред (маржа) у валютних котируваннях і які чинники впливають на його величину?

79. Які валютні позиції ви знаєте і для чого вони існують?
80. Чим відрізняються арбітражні угоди банків від клієнтських угод?
81. Що таке крос-курс валют і як він розраховується?
82. З якою метою експортери та імпортери укладають форвардні контракти?
83. Чи мають форвардні угоди чітку стандартизацію щодо суми та терміну?
84. Що таке премія та дисконт?
85. Що представляє собою форвардна угода аутрайт?
86. Що таке ціна форвардного контракту та форвардна ціна?
87. Чи дозволяє форвардний контракт застрахувати валютний ризик?
88. Що таке валютні свопи?
89. Для чого існують валютні свопи?
90. Чи дозволяють валютні свопи застрахувати валютний ризик?
91. Що представляють собою валютні ф'ючерси та валютні опціони?
92. Як формується ф'ючерсна ціна та які її особливості?
93. Чому валютні ф'ючерси торгуються на біржовому ринку?
94. Що представляє собою премія опціону?
95. З якою метою укладаються угоди з опціонами?
96. Які види опціонів ви знаєте?
97. Що таке валютний ризик?
98. Чи дозволяють спекулятивні операції уникнути валютних ризиків?
99. Яку роль відіграють строкові контракти у здійсненні міжнародних розрахунків?
100. Яка специфіка проведення фундаментального та технічного аналізів?

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Береславська О.І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь, Університет ДФС України. 2019. - 368 с.
2. Банківська система України: інституційні зміни та інновації: монографія / Л.О. Примостка, М.І. Диба, І.В. Краснова та ін.; за заг. ред. Л.О. Примостки. К.: КНЕУ, 2015. 434 с.
3. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.
4. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. Т.С. Шемет, А.М. Коряк, О.М. Диба. К. : Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2009. 348 с.
5. Величкін В. О., Тимошенко М. В. Фінансовий інжиніринг : навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 124 с.

Допоміжна

6. Банківські гарантії як спосіб забезпечення виконання договірних зобов'язань. URL:<https://privatbank.dp.ua/publications/606-bankivski-garantiji-yak-sposib-zabezpechennya-vikonannya-dogovirnikh-zobov-yazan>
7. Береславська О.І. Валютна політика в Україні: теорія та практика : монографія. Ірпінь: Нац. ун-т ДПС України, 2010. 360 с.
8. Войцеховська О. Банківські гарантії як засіб забезпечення виконання договірних зобов'язань у міжнародній торгівлі. Підприємництво, господарство і право. 2017, № 5. С.267-271.
9. Григор'єва М.І. Удосконалення системи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності у бізнес-плануванні. Наукові праці МАУП. 2015. № 44 (1). С.192-200.
10. Духницький Б.В. Основні аспекти регулювання міжнародної торгівлі агропродовольчою продукцією. Економіка АПК. 2019. № 4. С.74-80.
11. Дячек В.В., Колосовська О.Д., Оніщенко В.С. Особливості використання форм міжнародних розрахунків українськими підприємствами під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Випуск 21. С.70-76. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/15.pdf>
12. Звягін А. Міжнародна торгівля : тенденції 2019 року. Юридична газета. 2019. № 11. С.2.
13. Осацька Ю.Є., Зінченко О.М. Міжнародна торгівля : сучасний стан та перспективи розвитку. Молодий вчений. 2016. № 12 (39). С.814-817.
14. Сисюк С.В. Оцінка та страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: обліковий аспект. Вісник ЖДТУ. 2015. № 2 (72). С.86-90.
15. Сотченко Е.В. Вибір форми міжнародних розрахунків при здійсненні базових умов поставки Інкотермс. Ефективна економіка. 2015. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3893>

Інформаційні ресурси в інтернеті

16. Про банки і банківську діяльність: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
17. Про валюту і валютні операції: Закон України. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Law_21062018_2473-VIII
18. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185/94-%D0%B2%D1%80#Text>
19. Постанова Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 “Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими

- металами на валютному ринку України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text>
20. Про Національний банк України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
21. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
22. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: Постанова Правління НБУ від 15.12.2004, № 639.
23. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
24. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL: <https://www.ucci.org.ua/>
25. Офіційний сайт Інкотермс в Україні. URL: <https://incoterms2020.com.ua/index.html>

Міжнародні видання

26. ISO and IEC International Standards for policy makers. 2019. URL: <https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/PUB100359.pdf>
27. Using and referencing ISO and IEC standards to support public policy. 2019. URL: <https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/PUB100358.pdf>
28. Methods of International Payment. URL: <https://study.com/academy/lesson/methods-of-international-payment.html>
29. Olivia Wu. The 4 Most Common Payment Methods in International Trade. URL: <https://allseasonglobal.com/author/mydreamyworld3blog/>
30. Convention Providing a Uniform Law For Bills of Exchange and Promissory Notes (Geneva, 1930) The League of Nations. URL: <https://www.jus.uio.no/lm/bills.of.exchange.and.promissory.notes.convention.1930/doc.html>
31. Typology Risks of Money Laundering in Foreign Trade Transactions. URL: https://eurasiangroup.org/az_img/news/WGTYP_2018_6_eng.pdf

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму з курсу
«Міжнародні розрахунки і валютні операції»
для підготовки магістрів
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Враховуючи те, що інтеграція України у світовий економічний простір, зумовлює прямий вихід переважної більшості суб'єктів господарювання на світовий ринок та активну участь їх у міжнародних розрахунках і систематичну діяльність на валютних ринках, потребують вивчення основні форми міжнародних розрахунків та види валютних операцій.

Постійні розрахунки з міжнародними партнерами, купівля необхідної для цього іноземної валюти чи продаж одержаної від зовнішньоекономічних операцій валюти стали повсякденною практикою для багатьох підприємств та організацій у сучасній Україні. В недалекому майбутньому ця діяльність стане ще більш активною та актуальною, особливу у міру розвитку та лібералізації валютного ринку і розширення використання його механізму для хеджування та арбітражу.

У зв'язку з викладеним особливого значення набуває вивчення дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції», при підготовці економістів для підприємств усіх галузей народного господарства, банків, небанківських фінансово-кредитних установ. Структурно до складу входять основні теми, які характеризують організацію системи проведення міжнародних розрахунків та валютних операцій, визначають роль банків в організації міжнародних розрахунків, використання різних форм міжнародних розрахунків, банківських продуктів, а також валютні операції банків на валютних ринках.

Робоча програма має логічну побудову, що дозволяє засвоїти сутність і особливості міжнародних розрахунків та валютних операцій, відповідає вимогам щодо підготовки методичної документації такого рівня та заслуговує на схвальну оцінку і може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес.

Рецензент:

д.е.н., професор кафедри
фінансових ринків

Ю.М.Коваленко

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму з курсу
«Міжнародні розрахунки і валютні операції»
для підготовки магістрів
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Глобалізаційні процеси сприяли розширенню зовнішньоекономічної діяльності та розширенню спектру використання форм розрахунків, які здійснюють банківські установи. Розрахунки між країнами відбуваються шляхом обміну іноземних валют. Купівля-продаж валют здійснюється на валютному ринку. Так як обсяги зовнішньої торгівлі України зростають з року в рік, то і обсяги валютних операцій банків відповідно збільшуються.

Таким чином вагомого значення набуває вивчення дисципліни «Міжнародні розрахунки і валютні операції». Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти навичками використання певних форм міжнародних розрахунків залежно від виду зовнішньоекономічної діяльності, а також банківськими інструментами, які найбільше підходять для проведення розрахунків.

Дисципліна «Міжнародні розрахунки і валютні операції» охоплює тематику, яка необхідна для оволодіння вищезазначеними навичками.

Робоча програма має логічну побудову, структурована відповідно з вимогами щодо підготовки методичної документації такого рівня, заслуговує позитивної оцінки і може бути рекомендована для впровадження у навчальний процес.

Рецензент:
к.е.н., доцент кафедри
банківської справи та фінансового
моніторингу

Л.А.Клюско